

Leden Vaste Commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. mevrouw drs. E. de Kler
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum	13-04-2015	Betreft	financiën funderend onderwijs
Briefnr.	593773 PHE/AK	Inlichtingen	Paul Hellings 030 298 91 79

Geachte leden van de Vaste Commissie,

Als grootste onderwijsvakbond houden wij nauwgezet in de gaten of onderwijsgeld doelmatig wordt besteed. Het Onderwijsblad publiceert regelmatig artikelen over gerelateerde onderwerpen. Graag delen wij onze ideeën over de financiën in het funderend onderwijs met u voor het overleg van 22 april.

Onze kernboodschap is dat de uitgaven van OCW voor overhead (c.q. het primaire proces) en voor de speerpunten van het beleid, beter gemonitord en verantwoord moeten worden. Hieronder een nadere toelichting.

Eenduidige definitie en signaleringswaarde voor overhead per onderwijssector

Er bestaat veel onduidelijkheid over de besteding van onderwijsgeld. Dit gaat met name over de vraag welk deel er wordt besteed aan overhead en welk deel aan het primaire proces. In haar brief van 29 oktober 2014 (kenmerk 34000 VIII nr. 18) zegt de minister van OCW dat het streven is, dat uitgaven aan overhead zo laag mogelijk zijn en dat zoveel mogelijk middelen naar het primaire proces gaan. De minister zegt vervolgens dat - vanwege de verschillende omstandigheden waarin scholen verkeren - er geen eenduidige maatstaf (bijvoorbeeld maximumnorm) voor overhead te formuleren is.

Door overhead niet meetbaar te maken is er echter geen enkele garantie dat de bedragen zijn die bestemd voor het primaire proces hier ook daadwerkelijk aan worden besteed. Om die garantie te bieden zou OCW per sector een percentage van de bekostiging moeten vaststellen voor overhead (dan wel het primaire proces). Bovendien is het wenselijk per onderwijssector een eenduidige definitie voor overhead en een bijbehorende signaleringswaarde te ontwikkelen.

Oormerk gelden voor beleidsprioriteiten

Het ministerie stelt middelen beschikbaar voor beleidsprioriteiten, onder meer via de regelingen prestatiebox. Deze middelen moeten schoolbesturen verantwoorden in het jaarverslag en de jaarrekening. Deze verantwoording vindt de AOb te mager: er vindt op deze wijze geen adequate evaluatie en monitoring van de beleidsprioriteiten plaats.

Een ander voorbeeld is de regeling 'behoud banen 3000 jonge leerkrachten'. Het geld van deze regeling lijkt geoormerkt (in de regeling worden de doelen 'aantrekken c.q. behoud banen' expliciet beschreven), maar de bedragen zijn uitgekeerd als onderdeel van de lumpsum en dus niet geoormerkt. De minister van

OCW zegt dat zij geen onnodige extra administratieve lasten wil voor de scholen en kiest daarom voor een globale wijze van monitoring. Er blijken geen realisatiecijfers beschikbaar, noch bij OCW (het gaat immers over de lumpsum), noch bij de PO-Raad en de VO-raad (zie brief OCW 19-12-2014, kenmerk 27923 nr. 197).

Hierdoor is het, ondanks de aangenomen motie-Ypma en de talrijke Kamervragen van CDA, D66, PvdA en SP, volstrekt onduidelijk hoeveel banen er zijn gecreëerd of zijn behouden door het beschikbaar stellen van de extra middelen.

De AOb vindt het onbegrijpelijk dat er veel geld besteedt wordt aan speerpunten van beleid, zonder dat wordt toegezien op de juiste besteding van middelen met behulp van realisatiecijfers. Zolang bedragen niet zijn geoormerkt, blijft de kans groot dat het geld aan iets anders wordt besteed.

Betere controle

Het verdient bovendien aanbeveling om een betere controle en monitoring plaats te laten vinden naar de inkomsten en uitgaven van deze beleidsprioriteiten. Dit kan door een zwaardere vorm van verantwoording in het jaarverslag en de jaarrekening, waarbij in ieder geval per beleidsprioriteit alle inkomsten en uitgaven en de realisatiecijfers verantwoord moeten worden. Op deze wijze is er sprake van meer verantwoording dan in de huidige regelingen prestatiebox, maar minder verantwoording dan in een subsidieregeling. De administratieve lasten blijven daardoor beperkt.

De laatste jaren zijn de onderwijsbonden uitgesloten van het overleg over de sectorakkoorden. Het afsluiten ervan is nu een zaak tussen overheid en schoolbesturen. De AOb heeft de schadelijke neveneffecten van de lumpsum en het governance-model steeds benoemd en – helaas – te vaak gelijk gekregen. Wij vinden dat de onderwijsbonden weer betrokken moeten worden bij het overleg over geldstromen in het onderwijs. Een beter functionerend stelsel is goed voor de stabiliteit in de sector en voor het imago van het onderwijs.

Hoogachtend,

Walter Dresscher
Voorzitter Algemene Onderwijsbond